

LAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 19/2011 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (eurooppalainen tilivarojen turvaamismääräys)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 30 päivänä syyskuuta 2011 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (eurooppalainen tilivarojen turvaamismääräys) (U 36/2011 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että lakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- erityisasiantuntija Jussi Karttunen, oikeusministeriö
- kärjätuomari Merja Vainio, Helsingin kärjäoikeus
- johtava kihlakunnanvouti Hannu Töyrylä, Itä- ja Keski-Uudenmaan ulosottovirasto
- johtaja Helena Laine, Finanssialan Keskusliitto.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

Euroopan komissio on 25 päivänä heinäkuuta 2011 tehnyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisen tilivarojen turvaamismääräyksen luomisesta rajat ylittävää velkojen perintää varten siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa (KOM(2011) 445 lopullinen).

Asetusehdotuksen sisältö ilmenee tarkemmin valtioneuvoston kirjelmästä.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti käsillä olevaan asetusehdotukseen ja sen tavoitteisiin. Valtioneuvoston tavoitteena on, että mahdollisesti luotava uusi ja itsenäinen eurooppalainen tilivarojen turvaamismenettely on käytännössä toimiva. Tässä suhteessa asetusehdotus on jo lainsäädäntöteknisesti varsin monimutkainen ja vaikeaselkoinen. Edelleen valtioneuvoston tavoitteena on, että mahdollisesti luotava tilivarojen turvaamismenettely ottaa riittävällä tavalla huomioon myös velallisten oikeusturvanäkökohdat.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Asetusehdotuksessa ehdotetaan perustettavaksi uusi ja itsenäinen eurooppalainen tilivarojen turvaamismenettely, jonka avulla velkoja voisi estää velallista siirtämästä tai nostamasta varoja miltä tahansa EU:ssa sijaitsevalta pankkitililtä. Menettelyyn voisivat turvautua sekä yksityiset kansalaiset että yritykset. Menettely muodostaisi vaihtoehdon kansallisen lainsäädännön mukaisille menettelyille. Asetusehdotuksen keskeisenä näkökulmana on velkojan aseman parantaminen.

Asetusehdotus eurooppalaisesta tilivarojen turvaamismenettelystä on tärkeä, sillä EU:ssa ei ole tällä hetkellä sääntelyä rajat ylittävistä turvaamismenettelystä ja kansallisilla turvaamistoimilla ei ole juurikaan vaikutusta kansallisten rajojen ulkopuolella. Eurooppalaisen nopean turvaamismenettelyn tarve on ilmeinen ottaen huomioon ihmisten ja varojen vapaan liikkuvuuden lisääntyminen ja erot jäsenvaltioiden menettelyissä. Valiokunta suhtautuu ehdotukseen lähtökohtaisesti myönteisesti ja pitää tärkeänä, että myös täytäntöönpanoa koskevaa sääntelyä EU:ssa kehitetään.

Asetusehdotusta koskevat neuvottelut neuvoston työryhmässä ovat varsin alkuvaiheessa. Saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta kuitenkin katsoo, että ehdotus edellyttää vielä sekä yleisten linjanvetojen että yksityiskohtien pohtimista.

Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esiin muutos- ja kehittämistarpeita, joihin asetusehdotuksen jatkovalmistelussa on valiokunnan mielestä vielä syytä kiinnittää huomiota.

Asetuksessa tulisi asiantuntijalausuntojen mukaan määritellä tarkemmin, mitä pankkitilejä toimenpiteet voisivat koskea. Lisäksi on katsottu, että tiliasiakkaan yksilöimistä koskevilta osin asetusehdotus on puutteellinen ja epäselvä.

Huomiota on kiinnitetty edelleen paitsi siihen, että ei ole säännöksiä siitä, mikä taho vaa-

ditun vakuuden hyväksyy ja säilyttää, myös niiden tilanteiden järjestämiseen, joissa vakuudesta ja sen suuruudesta vastaava taho sijaitsevat eri valtioissa. Tämän lisäksi on katsottu, että sääntelyä tarvittaisiin myös niissä tilanteissa, jotka edellyttävät syntyneen vahingon määrittämistä ja vakuuden realisointia sekä ylipäänsä eri maiden viranomaisten välistä yhteistyötä. Siitäkin, milloin vakuus voidaan palauttaa hakijalle, kaivattaisiin säännöksiä.

Ehdotuksesta on asiantuntijakuulemisissa huomautettu puuttuvan myös säännökset menettelystä silloin, kun vastaajaa ei tavata ja turvaamismääräyksen tiedoksiantoa ei saada toimitettua hänelle.

Suomalaisille pankeille arvioidaan aiheutuvan ehdotetusta tilivarojen turvaamismenettelystä suurempi tehtävien ja kustannusten lisäys tilinpitäjäpankkina kuin mitä siitä saatava hyöty olisi velkojana.

Vielä on huomautettu, että asetusehdotuksen perusteluissa esitetty ajatus siitä, että turvaamismenettelyn käyttökohteina olisivat etupäässä pienet ja selvät saatavat, ei poista sitä mahdollisuutta, että menettelyä käytetään myös suurien ja riitaista täytäntöönpanoprosessia edellyttävien saatavien turvaamiseen.

Samalla kun lakivaliokunta pitää tärkeänä, että asetuksen sääntely on myös edellä luetelluilta osin riittävää, valiokunta korostaa, että on huolehdittava siitä, että mahdollisesti luotava tilivarojen turvaamismenettely ottaa riittävällä tavalla huomioon myös velallisen oikeusturvapäkökohdat.

Lausunto

Lausuntonaan lakivaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan edellä esitetyn huomautuksen.

Helsingissä 1 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Anne Holmlund /kok	Jaana Pelkonen /kok
jäs.	James Hirvisaari /ps	Kristiina Salonen /sd
	Johanna Jurva /ps	Jani Toivola /vihr
	Antti Lindtman /sd	Kari Tolvanen /kok
	Markku Mäntymaa /kok	Ari Torniainen /kesk
	Johanna Ojala-Niemelä /sd	Peter Östman /kd.
	Aino-Kaisa Pekonen /vas	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.